

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2023-12-01

Diarienummer N609-0815/23

Handläggare:

Jenny Hagelberg

E-post: jenny.hagelberg@grundskola.goteborg.se

Årsrapport 2023

Förslag till beslut

I grundskolenämnden,

1. Grundskolenämnden godkänner årsrapport för 2023 med tillhörande bilagor och översänder den till kommunstyrelsen.
2. Grundskolenämnden fastställer årets resultat till minus 4 mnkr.
3. Grundskolenämnden hemställer till kommunstyrelsen att överföra kommunbidrag avseende Slottskogsobservatoriet om 520,5 tusen kronor, från grundskolenämnden till Stadsmiljönämnden.
Grundskolenämnden skickar ärendet till kommunstyrelsen för hantering i kommande budgetjustering.
4. Grundskolenämnden förklarar följande uppdrag fullgjorda:
 - a. På central förvaltningsnivå inte återbesätta naturliga avgångar och inte nyanställa under 2023 genom ett anställningsstopp. Avsteg från anställningsstopp görs i samråd med nämnden, GSN 2023-04-25 § 84.
 - b. Skolenhetsförändringar - följa upp elevernas situation i dialog med vårdnadshavare, GSN 2022-11-22 §274.
 - c. Landalaskolan - följa upp elevernas situation i dialog med vårdnadshavare, GSN 2023-05-23, § 113.
 - d. Till utbildningsdepartementet skriftligen framställa en ansökan om dispens från de villkor som gäller enligt förordning om statsbidrag för inköp av vissa läromedel. Det gäller specifikt kravet om att för innevarande år uppnå snittkostnaden för de tre senaste årens läromedelsinköp. GSN 2023-08-29 § 164.
 - e. Fortsätta förvaltningens arbete med åtgärder för att nå en budget i balans i enlighet med kommunstyrelsens principer för ekonomisk styrning, GSN 2023-09-27 § 182.
5. Grundskolenämnden ställer sig bakom förvaltningens bedömning att följande uppdrag från kommunfullmäktige kan avslutas:
 - a. Starta fler spetsutbildningar, budget 2020.
 - b. Utredda förutsättningarna för ett gemensamt skolval med de fristående skolorna, budget 2021.
 - c. Ta fram ett förslag på hur friskolorna och de kommunala skolorna kan ha ett gemensamt skolvalssystem, budget 2022.

- d. Trafiknämnden och grundskolenämnden får i uppdrag att till 2023 förändra organisationen för resor till fritidshem i enlighet med den utredning som redovisas i tjänsteutlåtandet, KF 2022-11-24 § 22, punkt 2.
- e. Alla nämnder och styrelser får i uppdrag att aktivt arbeta med hållbarhetsperspektiven i budget- och uppföljningsprocesser. Detta gäller även jämställdhetsperspektivet och framför allt i investeringsbudgetar, budget 2023.
- f. Alla nämnder och styrelser får i uppdrag att arbeta för att andelen arbetade timmar som utförs av timanställda inte överstiger fem procent, budget 2023.
- g. Erbjuda fler barn plats i kulturskolan, budget 2023.
- h. Ge lärare och annan skolpersonal tydliga rutiner och stöd för när och hur de disciplinära åtgärder som medges i svensk lagstiftning kan användas, exempelvis avseende elever som måste särskiljas från ordinarie undervisning, budget 2023.
- i. Vidareutveckla Göteborgsmodellen för mindre matsvinn till att även omfatta tallrikssvinnet för skolmatsalar, budget 2023.
- j. Öka den socioekonomiska viktningen av skolpengen, budget 2023.
- k. Samtliga nämnder och styrelser får i uppdrag att möjliggöra för anställningar och praktikplatser för fler personer med funktionsnedsättning, uppdraget återrapporteras i respektive nämnd och styrelse. KF 2023-06-08 § 9, punkt 1.

Sammanfattning

Årsrapporten 2023 är en redovisning av grundskolenämndens resultat för ekonomi, personal, politiska mål och uppdrag samt verksamhetens utveckling utifrån resultat, viktiga händelser och kvalitetsarbete under 2021.

Avsnitten 1–4 är avsedda för grundskolenämndens rapportering av väsentlig styrinformation till kommunfullmäktigen. Avsnitt 5 och 6 riktar sig till primärt till nämnden och har delvis en annan karaktär med fokus på strategier i nämndens verksamhetsplan, bilagd kvalitetsanalys, intern kontroll, lokalförsörjning och säkerhetsfrågor. Årsrapporten synliggör nämndens breda och komplexa uppdrag och därav vikten av en väl avvägd intern styrning och kontroll tillsammans med ett systematiskt kvalitetsarbete i syfte att utveckla kärnuppdraget.

I rapporten beskrivs årets arbete med åtgärdsplaner och förändrad organisering för att nå en ekonomi i balans. Grundskolenämndens resultat för verksamhetsåret 2023 är en negativ avvikelse på 4 mnkr. Grundskoleförvaltningens utbildningsområden redovisar dock en negativ resultatavvikelse på 72,3 mnkr. Resultatet förklaras till största del av att bemanningen varit högre än budget. Erfarenheten från 2023 visar på vikten av att alla enheter tidigt anpassar organisation och resursplanering utifrån årets budget för att minska risken för drastiska åtgärder som får negativa konsekvenser för elever och medarbetare.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Grundskolenämndens resultat för verksamhetsåret 2023 är en negativ avvikelse på 4 mnkr, vilket motsvarar en avvikelse om 0,04 procent av kommunbidraget.

Grundskoleförvaltningens utbildningsområden redovisar dock en negativ resultatavvikelse på 72,3 mnkr. Resultatet förklaras till största del av högre bemanning än budgeterat. Sammantaget visar uppföljningen av 2023 på vikten av en ökad förståelse för styrning och ledning av organisation och resursplanering för att minska risken av drastiska åtgärder som får negativa konsekvenser för elever och medarbetare. Den negativa ekonomiska obalansen har även medfört att regler för överföring av överskott för skolenheter inte kan nyttjas. Detta kan under en period medföra sämre långsiktiga planeringsförutsättningar för enskilda skolor.

Bedömning ur ekologisk dimension

Årsrapporten beskriver genomförda insatser och resultat inom miljöområdet men innehåller inte beslut kopplat till den ekologiska dimensionen.

Bedömning ur social dimension

Årsrapporten beskriver utveckling som påverkar social hållbarhet, bland annat nämndens arbete för att förbättra organisatorisk och social arbetsmiljö, barnbokslut och analys av kunskapsuppdraget.

Samverkan

Information på facklig samverkansgrupp (FSG) den 29 januari 2024.

Bilagor

1. Grundskolenämndens årsrapport 2023
2. Grundskolenämndens kvalitetsanalys 2023
3. Årsrapport för dataskyddsarbetet 2023
4. Barnbokslut 2023
5. Kvalitetsberättelse enligt LSS 2023
6. Patientsäkerhetsberättelse 2023 EMI EPI
7. Patientsäkerhetsberättelse 2023 Skolfam
8. Resultat per skolområde och ansvar 2023
9. Resultat befolkningsperspektiv 2023

Ärendet

Grundskolenämnden har att fatta beslut om grundskolenämndens årsrapport 2023 med tillhörande bilagor.

Beskrivning av ärendet

I årsrapporten beskrivs den mest betydelsefulla utvecklingen under 2023 utifrån ekonomi, personal, politiska mål och uppdrag samt verksamhetens utveckling. Nedan sammanfattas några av de områdena som rapporten belyser.

Väsentlig styrinformation till kommunledningen

Grundskoleförvaltningen föreslår en överföring av kommunbidrag avseende Slottskogobservatoriet om 520,5 tkr från grundskolenämnden till Stadsmiljönämnden. Grundskoleförvaltningen skickar ärendet till kommunstyrelsen för hantering i kommande budgetjustering.

Ekonomisk uppföljning

Grundskolenämndens resultat för verksamhetsåret 2023 är en negativ avvikelse på 4 mnkr. Grundskoleförvaltningens utbildningsområden redovisar dock en negativ resultatavvikelse på 72,3 mnkr. Avvikelsen förklaras till största del av att bemanningen varit högre än budget. Nämnden och organisationen har under året säkerställt åtgärdsplaner för en ekonomi i balans. Det dröjde dock fram till november då nämnden fattade beslut om kraftfullare åtgärder innan åtgärderna gav förväntad ekonomisk effekt. Åtgärder i kombination med sena positiva engångseffekter har bidragit till ett resultat som avviker minimalt från budgeterad nivå.

Utveckling inom personalområdet

Situationen inom HR-området har under året påverkats av att förvaltningens skolområden har haft betydande svårigheter att anpassa bemanning utifrån budget. Året avslutades därför med skarpa förvaltningsövergripande åtgärder såsom anställningsstopp och restriktivitet vid korttidsbemanning. I det korta perspektivet har vidtagna åtgärder möjliggjort ett ekonomiskt nollresultat till priset av en tydlig men tillfällig belastning på skolpersonals-, chefers och stödfunktioners arbetsmiljö.

Den korta sjukfrånvaron minskat med 0,5 procentenheter jämfört med samma mätperiod 2022. Förvaltningen har under 2023 påbörjat ett systematiskt arbete med att minska korttidssjukfrånvaron. Förvaltningen har beviljats stadeninterna utvecklingsmedel för att stödja arbetssättet. Under pågående anpassningsarbete för ekonomi i balans har det dock varit svårt för såväl stödfunktion som linjeansvariga att prioritera insatsen.

I förvaltningens övergripande handlingsplan för bättre arbetsmiljö har den organisatoriska och sociala arbetsmiljön prioriterats med särskilt fokus på att utsattheten för hot, våld och otillåten påverkan ska minska.

Väsentlig styrinformation till grundskolenämnden

Styrinformation till nämnden beskriver bland annat insatser inom nämndens förstärkningsområden, fördjupad information inom flera verksamhetsområden genom bilagor till årsrapporten, däribland patientsäkerhetsarbete, kvalitetsanalys och datasäkerhet.

Under hösten har huvudmannens kvalitetsarbete tagit allt tydligare form. Underlaget i delårsrapport per augusti användes som underlag inför Kvalitetsanalysen 2023.

Inom området undervisningskvalitet har fokus varit på tillgängliga lärmiljöer, didaktisk utveckling samt behörighetsläget för olika lärargrupper. Under året har grundskoleförvaltningen arbetat för att stödet till skolornas värdegrundsarbete ska bli mer systematiskt och därmed lättare att följa upp, utvärdera och anpassa efter behov. Riktade insatser genomförs för att stärka skolornas värdegrundsarbete

Andelen legitimerade lärare i förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola och i fritidshem visar små förändringar jämfört med tidigare år. Den tydligaste förändringen är att andelen legitimerade lärare i fritidshem har en stadig positiv trend oavsett skolornas socioekonomiska index. Andel legitimerade lärare i grundskola och anpassad grundskola samt andelen legitimerad förskollärare i högindexskolor sjunker något jämfört med 2022, men är fortfarande högre eller lika hög som 2021.

Den nya skolenhetsorganisationen som implementerades under 2021 syftade till att ge ökad bärkraftighet och göra det enklare att ta ansvar lokalt. En första uppföljningen av den nya skolenhetsorganisationen har genomförts under året. Som följd av uppföljningen och för att skapa tydligare styrning och mer samordnat stöd till rektorer och skolor har förvaltningens linjeorganisation förändrats samtidigt som ett utvecklingsarbete för förstärkt processtyrning initierats.

Förvaltningens bedömning

Grundskoleförvaltningen bedömer att årsrapporten återspeglar väsentliga områden och uppdrag inom nämndens ansvarsområde för 2023.

Protokollsutdrag skickas till

Stadsledningskontoret

Grundskoleförvaltningens ledningsgrupp

Göteborgs Stad Grundskoleförvaltningen

Maria Andersson
Förvaltningsdirektör

Helena Sjöberg
Avdelningschef